

SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Zapis stenograficzny **(1857)**

Wspólne posiedzenie
Komisji Samorządu Terytorialnego
i Administracji Państwowej (210.)
oraz
Komisji Gospodarki Narodowej (273.)
w dniu 23 listopada 2010 r.

VII kadencja

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie „Informacji o realizacji Strategii Rozwoju Kraju 2007–2015 w roku 2009” (druk senacki nr 972).

(Początek posiedzenia o godzinie 13 minut 40)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Komisji Gospodarki Narodowej Jan Wyrowiński)

Przewodniczący Jan Wyrowiński:

Otwieram posiedzenie połączonych Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej oraz Komisji Gospodarki Narodowej.

W porządku obrad mamy rozpatrzenie rządowego dokumentu zatytułowanego „Informacja o realizacji Strategii Rozwoju Kraju 2007–2015 w roku 2009”.

W sprawie porządku nie ma uwag, tak? Zatem uważam go za przyjęty.

Witam bardzo serdecznie naszych gości: pana ministra Macieja Jankowskiego, który reprezentuje Ministerstwo Infrastruktury, właściwe w sprawie będącej przedmiotem naszych dzisiejszych obrad; pana Krzysztofa Rodzika, reprezentującego Ministerstwo Finansów, naczelnika wydziału w Departamencie Instytucji Płatniczych. Witam również pana ministra Waldemara Sługockiego, który jest podsekretarzem stanu w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego, oraz towarzyszącego mu zastępcę dyrektora Departamentu Koordynacji Polityki Strukturalnej, pana Stanisława Sudaka, a także panią Ewę Nowacką, specjalistę w Departamencie Koordynacji Polityki Strukturalnej. Bardzo nam miło państwa tutaj gościć. To wszyscy goście podpisani na liście obecności.

Jak państwo pamiętacie, zgodnie z art. 12a ust. 6 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, na prezesie Rady Ministrów ciąży obowiązek przekazania Sejmowi i Senatowi do dnia 31 lipca każdego roku informacji o realizacji tej strategii, którą wymieniłem na początku, z opisem realizacji w poprzednim roku, czyli w 2009.

Bardzo proszę, kto z panów ministrów podjąłby się skrótowego, syntetycznego przedstawienia tej informacji?

Pan minister Jankowski.

Bardzo proszę, Panie Ministrze.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Infrastruktury
Maciej Jankowski:**

Jeżeli można, ponieważ pan premier wyznaczył ministra rozwoju regionalnego jako właściwego w tej kwestii, to ja pozwolę koledze...

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego
Waldemar Sługocki:**

Dziękuję bardzo.

Pan przewodniczący – nie chcę sugerować, że świadomie – chyba nie docenia roli Ministerstwa Rozwoju Regionalnego w pracach...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Proszę? Myślałem, że pan senator Ortyl chciał coś dodać. Ma też przebogate doświadczenie jako sekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego, co warto podkreślić.

Panie Przewodniczący! Szanowne Panie i Panowie Senatorowie! Szanowni Państwo!

Chciałbym – zgodnie z podstawą prawną, którą pan przewodniczący był uprzejmy przywołać – przedstawić krótkie sprawozdanie na temat realizacji Strategii Rozwoju Kraju w horyzoncie czasowym 2007–2020, a nie 2007–2015. Otóż ta zmiana dotycząca...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Tak, naturalne.

...wydłużenia okresu realizacji tego dokumentu związana jest, po pierwsze, z dążeniem do komplementarności z dokumentem o charakterze długookresowym – mam tu na myśli „Długookresową strategię rozwoju kraju” – a po drugie, podstawowym warunkiem determinującym wydłużenie tego horyzontu czasowego z lat 2007–2015 do roku 2020 jest fakt realizacji kolejnej siedmioletniej perspektywy finansowej Wspólnot Europejskich w latach 2014–2020. I chcielibyśmy, aby ten dokument był swego rodzaju klamrą spinającą oba te okresy – okres, w którym aktualnie się znajdujemy, czyli 2007–2014, i okres następnej perspektywy, lata 2014–2020 – ponieważ widzimy tutaj pewną zbieżność, jeśli chodzi o proces podejmowania dalszych decyzji opartych właśnie na tym dokumencie.

Informacja, którą państwu przedłożyliśmy, składa się z czterech rozdziałów. Pierwszy przedstawia działania systemowe podejmowane w roku 2009, czyli w roku sprawozdawczym. Rozdział drugi opisuje w sposób syntetyczny te najistotniejsze działania, które zostały podjęte w minionym roku w ramach Strategii Rozwoju Kraju. Rozdział trzeci opisuje przeznaczenie środków finansowych wydatkowanych na realizację celów ujętych w tym dokumencie. I ostatni rozdział, czwarty, zawiera zestawienia podstawowych wskaźników obrazujących osiągnięte efekty wynikające z realizacji Strategii Rozwoju Kraju w latach 2007–2015.

Jeżeli pan przewodniczący pozwoli, zacznę od informacji o charakterze systemowym, najważniejszych, jak sądzę, z punktu widzenia tego dokumentu i najważniejszych także w kontekście porządkowania dokumentów strategicznych, planowania i prowadzenia działań umożliwiających właściwy rozwój państwa polskiego.

„Założenia systemu zarządzania rozwojem Polski” zostały przyjęte przez Radę Ministrów 27 kwietnia 2009 r. Ten dokument jest ważny o tyle, iż przedstawia on model systemu zarządzania rozwojem Polski w kontekście przede wszystkim zwiększenia skuteczności programowania i wdrażania polityk rozwoju, a także podniesienia poziomu wykorzystania środków przeznaczanych na realizację działań prorozwojowych. Warto powiedzieć, że u podstaw owych zmian legła redukcja i uporządkowanie wielu dokumentów o charakterze strategicznym. Do tej pory, czyli do roku 2009, w Polsce funkcjonowały czterdzieści cztery dokumenty o charakterze strategicznym, różne strategie rozwoju, sto dziewięć dokumentów o znamionach programów rozwojowych, w tym naturalnie programy o horyzoncie czasowym dłuższym niż jeden rok, dwadzieścia trzy dokumenty to programy operacyjne i trzydzieści cztery dokumenty to inne dokumenty o charakterze strategicznym, na przykład polityki, plany, założenia, koncepcje. I w związku z tym Ministerstwo Rozwoju Regionalnego wraz z pozostałymi resortami podjęło się uporządkowania dokumentów strategicznych. W wyniku tych działań przyjęto system dokumentów strategicznych, którego fundament stanowi „Długookresowa strategia rozwoju kraju” z hory-

zontem czasowym do roku 2030, a także średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju – to będzie ten dokument, który sprawozdajemy, ale z wydłużonym do roku 2020 horyzontem czasowym ze względu na te dwie przesłanki, które już wymieniłem. Przyjęto również dziewięć innych dokumentów: po pierwsze, „Strategię innowacyjności i efektywności gospodarki”, po drugie, „Strategię rozwoju kapitału ludzkiego”, po trzecie, „Strategię rozwoju transportu”, po czwarte, „Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko”, po piątą, „Sprawne państwo”, po szóste, „Strategię rozwoju kapitału społecznego”, po siódme, „Krajową strategię rozwoju regionalnego”, po ósme, „Strategię bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej” i wreszcie, po dziewiąte, „Strategię zrównoważonego rozwoju wsi i rolnictwa”. Jak państwo widziecie, jest wyraźne odstępstwo czy odejście od takiego podejścia sektorowego na rzecz przyjęcia dziewięciu, ale takich zintegrowanych, strategii rozwoju, co, mam nadzieję, wpłynie nie tylko na system dokumentów strategicznych, ale przede wszystkim na efektywniejszy sposób zarządzania państwem polskim.

Szanowni Państwo, jeżeli chodzi o działania podejmowane w roku 2009 w ramach realizacji Strategii Rozwoju Kraju, to należy powiedzieć, iż ten rok był specyficzny, przede wszystkim ze względu na spowolnienie gospodarcze, na kryzys gospodarczy, który wystąpił w roku 2009, i pomimo tego kontekstu Polska odnotowała realny wzrost gospodarczy, choć na nieco niższym poziomie, niż można się było spodziewać, bo na poziomie 1,8% w skali roku, tak że był on o blisko 5% niższy niż w poprzednich latach. I w kontekście tego zjawiska globalnego, na które oczywiście rząd nie miał bezpośredniego wpływu, podjęto cały szereg działań, które miały przeciwdziałać owemu kryzysowi. Warto tutaj, Szanowni Państwo, wymienić kilka spośród tych działań podjętych przez rząd. Przyjęto Plan Stabilności i Rozwoju, który zakładał wzmocnienie gospodarki polskiej wobec światowego kryzysu finansowego i wyznaczył całą gamę działań, które zostały podjęte w związku z niestabilną sytuacją na światowych rynkach finansowych zarówno przez rząd, jak i Narodowy Bank Polski – te instytucje w największym wymiarze podjęły działania. Chcę tu powiedzieć, iż Ministerstwo Rozwoju Regionalnego także podjęło działania mające na celu zdynamizowanie procesu redystrybucji interwencji europejskiej, które miały być swego rodzaju programem łagodzącym, amortyzującym skutki kryzysu światowego, naturalnie z uwzględnieniem wszystkich programów operacyjnych, które są realizowane w ramach perspektywy 2007–2013. Mam na myśli zarówno programy horyzontalne, takie jak: Program Operacyjny „Infrastruktura i środowisko”, Program Operacyjny „Innowacyjna gospodarka”, Program Operacyjny „Kapitał ludzki” i Program Operacyjny „Rozwój Polski Wschodniej”, jak i szesnaście regionalnych programów operacyjnych, które były finansowane na poziomie szesnastu polskich regionów, ponieważ ten program także był rekomendowany władzom samorządowym naszego kraju.

I teraz chciałbym krótko przedstawić katalog... Jest z nami, jak powiedział pan przewodniczący, pan minister Jankowski, który reprezentuje Ministerstwo Infrastruktury. Jeżeli będziecie państwo mieli szczegółowe pytania dotyczące działań, które wpisują się w osiąganie celów Strategii Rozwoju Kraju, podejmowanych przez poszczególne resorty, to ja oczywiście jestem gotów podjąć trud i odpowiadać na państwa pytania. Ale proszę pamiętać o tym, że są tu także przedstawiciele właściwych resortów, którzy, myślę, będą potrafili na te pytania odpowiedzieć dogłębniej i skrupulatniej.

Jeżeli chodzi o realizację pierwszego priorytetu Strategii Rozwoju Kraju – wzrost konkurencyjności i innowacyjności gospodarki – to podejmowano szereg dzia-

łań, między innymi, w zakresie tworzenia stabilnych podstaw makroekonomicznych rozwoju gospodarczego. Przykładem może tu być chociażby przyjęcie dokumentu zatytułowanego „Uwarunkowania realizacji kolejnych etapów mapy drogowej przyjęcia Euro przez Polskę” na potrzeby realizacji przez Polskę Mistrzostw Europy w roku 2012. Inne przykłady: „Strategia zarządzania długiem sektora finansów publicznych w latach 2009–2011” i „Strategia zarządzania długiem sektora finansów publicznych w latach 2010–2012”. Położono duży nacisk na działania z zakresu rozwoju przedsiębiorczości – zasadnicze znaczenie miało przyjęcie tak zwanego pakietu na rzecz rozwoju przedsiębiorczości. Przystąpiono do wdrażania działań przewidzianych w dokumencie „Nowe podejście do zamówień publicznych. Zamówienia publiczne a małe i średnie przedsiębiorstwa, innowacje i zrównoważony rozwój”. Ponadto zwiększono dostęp do zewnętrznego finansowania inwestycji – w to się wpisują także działania podejmowane w ramach regionalnych programów operacyjnych i Programu Operacyjnego „Innowacyjna gospodarka”. Myślę, że takim sztandarowym rozwiązaniem było umożliwienie przedsiębiorcom korzystania z systemu zaliczek, który miał zapewnić płynność finansową podmiotom korzystającym z interwencji europejskiej. Przyjęto także inny ważny dokument zatytułowany „Kierunki rozwoju funduszy pożyczkowych i poręczeń kredytowych dla małych i średnich przedsiębiorstw”. Ten dokument jest ważny dla tych przedsiębiorstw, które korzystają li tylko z rodzimego kapitału, jak również dla tych, które są zakładane w kontekście oddziaływania instrumentów europejskich, w tym takich instrumentów finansowych jak JEREMIE i JESSICA.

Szanowni Państwo, jeśli chodzi o kolejny priorytet – poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej – to tak jak mówiłem wcześniej, jest tutaj obecny pan minister Jankowski, a ja powiem na ten temat tylko tyle, że nasz resort przyjął szereg ważnych dokumentów w tym zakresie. Między innymi, został wprowadzony nowy system finansowania budowy i przebudowy dróg krajowych, czyli utworzono de facto Krajowy Fundusz Drogowy. Przyjęto Program Budowy Dróg Krajowych na lata 2008–2012, a także Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych na lata 2008–2011. To są te podstawowe dokumenty, które będą determinować rozwój infrastruktury drogowej.

Przyjęto także szereg programów w zakresie infrastruktury mieszkaniowej, między innymi, Program Budownictwa Mieszkań dla Osób Wymagających Pomocy Społecznej oraz Program Budownictwa Społecznego.

W zakresie infrastruktury energetyki 10 listopada 2009 r. przyjęto dokument o tytule „Polityka energetyczna Polski do roku 2030”.

W zakresie ochrony środowiska podejmowano cały szereg działań, w ramach których przyjęto, między innymi, Program Ochrony Brzegów Morskich, Program Rozwoju Służb Ratownictwa Morskiego, „Strategię zarządzania substancjami zubożającymi warstwę ozonową” i wiele, wiele innych dokumentów.

I teraz kolejny priorytet, trzeci – wzrost zatrudnienia i podniesienie jego jakości. W 2009 r. trwały prace, między innymi, nad Krajowym Planem Działań na rzecz Zatrudnienia na lata 2009–2011, który ma stanowić podstawę realizacji zadań państwa w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia czy też aktywizacji zawodowej i który zawiera cele i kierunki działań zgodne z priorytetami polityki państwa w dziedzinie rynku pracy. Podjęto działania w zakresie tworzenia warunków sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości i zmniejszania obciążeń pracodawców. W tym okresie trwały również prace związane z rozwijaniem instytucji dialogu spo-

łecznego i tutaj wzmocnieniu uległy negocjacje z partnerami społecznymi. Prowadzono także działania zmierzające do poprawy bezpieczeństwa i warunków pracy oraz wzrostu efektywności podmiotów zajmujących się instytucjonalną obsługą rynku pracy.

Priorytet czwarty – budowa zintegrowanej wspólnoty społecznej i jej bezpieczeństwa. Tutaj także podjęto cały szereg bardzo ważnych działań, na przykład, w ramach Programu Zwalczania Korupcji – Strategii Antykorupcyjnej na lata 2005–2009, Strategii Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego na lata 2009–2015, Programu Operacyjnego „Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2009–2013” oraz Programu „Wspieranie rozwoju spółdzielczości socjalnej”. Prowadzono działania nakierowane na promocję integracji społecznej, w tym prorodzinnej, zwłaszcza w zakresie funkcji ekonomicznych, opiekuńczych, ale także wychowawczych, na podstawie wielu strategii i innych dokumentów.

Szanowni Państwo, ja bardzo zdawkowo prezentuję ten dokument, w telegraficznych skrótach, że tak powiem, bo dokument ten liczy nieco ponad sto stron. Ale jeżeli będą mieli państwo pytania, to ja oczywiście jestem gotowy na nie odpowiedzieć.

Priorytet piąty – rozwój obszarów wiejskich. W tym zakresie także podjęto wiele istotnych przedsięwzięć i inicjatyw. Między innymi, realizowano działania przewidziane w dokumencie zatytułowanym „Krajowy plan strategiczny rozwoju obszarów wiejskich na lata 2007–2013” w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013. Podjęte zostały działania mające na celu rozwój przedsiębiorczości i aktywności pozarolniczej. Realizowano także działania, których celem było generowanie wzrostu konkurencyjności gospodarstw rolnych, zwłaszcza w kontekście funkcjonowania na jednolitym rynku Wspólnot Europejskich.

I wreszcie priorytet szósty – rozwój regionalny i podniesienie spójności terytorialnej. Myślę, że najistotniejsze działania w tym obszarze podejmowane były w ramach interwencji europejskiej, zwłaszcza w kontekście realizacji regionalnych programów operacyjnych. I w tym miejscu należy zauważyć i z dużą mocą podkreślić, że nastąpiły nie tylko zmiany ilościowe, co oczywiste, ale przede wszystkim zmiany jakościowe, które są związane z obecnie realizowaną perspektywą finansową. Otóż do tej pory obowiązywało podejście z okresu poprzedniej perspektywy, z lat 2004–2006, i funkcjonował jeden Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego. Zmiana jakościowa polegała na tym, iż zarządy województw jako instytucje zarządzające mogły w sposób autonomiczny przygotować swoje regionalne programy operacyjne. Oczywiście wcześniej należało zrewidować zasady sporządzania strategii rozwoju województw, przewidziane w ustawie z 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województw, która te kwestie reguluje. Te dokumenty stanowiły fundament dla przygotowania regionalnych programów operacyjnych, które były oczywiście koordynowane przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, a następnie negocjowane z Komisją Europejską. O tyle jest to ważne, że każdy z regionów mógł zbudować strukturę priorytetów i działań odpowiadającą endogenicznym potencjałom tych regionów, aby maksymalizować wartość dodaną oddziaływania pieniądza europejskiego. No i warto wspomnieć, Szanowni Państwo, że w roku 2009 odnotowaliśmy dość duży stopień zaawansowania realizacji tych regionalnych programów operacyjnych. Oczywiście, ten stopień realizacji jest zróżnicowany, ale generalnie regiony wykazały dużą determinację, jeśli chodzi o realizację programów w ramach tej perspektywy finansowej, i w sposób kompetentny i rzeczowy owe programy realizują. W ten sposób, poprzez całą grę inwestycji, skracają też dystans dzielący je od bardziej rozwiniętych regionów państw członkowskich Wspólnot Europejskich.

Ze względu na ograniczony czas nie chciałbym teraz zanadto się skupiać na programach o charakterze regionalnym, ale uważam, że warto tutaj powiedzieć jeszcze o Programie Operacyjnym „Rozwój Polski Wschodniej”. Ten program także wpisuje się w priorytet szósty, bo jego zadaniem jest wspieranie rozwoju pięciu województw ściany wschodniej, których poziom zamożności odbiega od średniej krajowej – myślę tu o województwach: warmińsko-mazurskim, podlaskim, lubelskim, podkarpackim i świętokrzyskim. PO „Rozwój Polski Wschodniej” to ważny instrument podejmowania interwencji właśnie na obszarach tych pięciu województw.

Należy tu także wspomnieć o oddziaływaniu regionalnym Programu Operacyjnego „Kapitał ludzki”, który pod względem organizacji jest w połowie – od priorytetu szóstego do dziewiątego – zregionalizowany i pozwala w sposób terytorialny podejmować interwencje i działania stymulujące rozwój kapitału ludzkiego. No, to niezbyt ładnie w nomenklaturze europejskiej się nazywa.

O czym jeszcze warto tutaj powiedzieć, Szanowni Państwo? Ministerstwo Rozwoju Regionalnego podjęło szereg prac mających na celu przyjęcie kolejnych dwóch istotnych, myślę, z punktu widzenia przyszłości dokumentów, a mianowicie „Krajowej strategii rozwoju regionalnego 2010–2020” – to jest pierwszy dokument i on jest istotny z punktu widzenia rozwoju terytorialnego – oraz „Planu zagospodarowania przestrzennego kraju”. Założenia do tego pierwszego dokumentu zostały przyjęte w tym roku, bodaj w końcówce lipca, przez rząd, a prace nad „Planem zagospodarowania przestrzennego kraju” są na bardzo zaawansowanym etapie.

Tyle tytułem wprowadzenia. Mam nadzieję, że udało mi się państwa zainspirować do ewentualnej dyskusji. Jeżeli będą pytania, spróbuję na nie odpowiedzieć.

Proszę wybaczyć, jeżeli złamałem pewien obyczaj i nieco za długo mówiłem. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Jan Wyrowiński:

Dziękuję.

Obyczaj się jeszcze nie wytworzył, bo my w zasadzie dopiero po raz drugi, zdaje się, czy trzeci, nie pamiętam dokładnie, na ten temat rozmawiamy.

Panie Ministrze, ja mam takie krótkie pytanie. Czy, zdaniem rządu, Strategia Rozwoju Kraju jest realizowana, czy nie, i w jakim zakresie? Gdyby pan mógł mi na to tak krótko odpowiedzieć...

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego Waldemar Sługocki:

To zasadnicze, fundamentalne pytanie. Tak, zdaniem rządu, ta strategia jest realizowana. A jeśli chodzi o cały zakres dokumentów, na podstawie których podejmowane są działania, to za każdym z nich kryją się oczywiście odpowiedniej wielkości środki finansowe, pozwalające na osiągnięcie celów i priorytetów przewidzianych w dokumencie pod tytułem „Strategia Rozwoju Kraju 2007–2015”. Ja nie sprowadzałbym tych działań li tylko do interwencji europejskiej. Należy uczciwie powiedzieć, że interwencja europejska jest istotnym elementem osiągnięcia tych przewidzianych celów, ale nie jedynym.

Przewodniczący Jan Wyrowiński:

Dziękuję bardzo.

Czy pan minister Jankowski chciałby jeszcze coś powiedzieć?

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Infrastruktury
Maciej Jankowski:**

Ja może krótko odniosę się do kwestii dotyczących pakietu tak zwanych strategii horyzontalnych, czyli strategii wykonawczych długookresowej i średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju, o których wspominał pan minister. Ministerstwo Infrastruktury jest właściwe w zakresie „Strategii rozwoju transportu”. Prace nad nią trwają. Oczywiście uczestniczymy też w pracach nad pozostałymi strategiami horyzontalnymi, ale już tylko pomocniczo.

A jeżeli chodzi o omawiany dokument, to ja mogę jedynie uzupełnić wypowiedź pana ministra, iż oprócz infrastruktury transportowej, o której pan minister wspomniał, w priorytecie drugim jest też infrastruktura mieszkaniowa, która także jest we właściwości naszego resortu. I tutaj, w tej informacji, realizowane przez nas programy zostały wskazane i opisane. I tylko tyle. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Jan Wyrowiński:

Dziękuję bardzo.

Jak się przyjrzymy temu dokumentowi i jego zakresowi, to nasunie nam się wniosek, że w zasadzie każda z komisji senackich powinna się nad nim pochylić. Nie wiem, dlaczego wybrano akurat nasze dwie komisje. No, może poza Komisją Ustawodawczą i regulaminową i spraw senatorskich. Ten dokument jest swego rodzaju rozliczeniem z tego, co jest najważniejsze, czyli z tego, w jaki sposób Polska się rozwija, czy w poprawny, czy niepoprawny, itd., itd.

Zdaniem rządu poprawnie, wszystkie cele są realizowane.

A zdaniem panów senatorów?

Pan senator Ortyl, jako przedstawiciel opozycji, zabierze głos jako pierwszy. Proszę bardzo.

Senator Władysław Ortyl:

Dziękuję bardzo.

Ja tylko chcę powiedzieć, że ten komentarz, do którego pan minister na początku się odniósł, nie pochodził ode mnie.

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego Waldemar Śluga): Ja nie słyszałem, Panie Senatorze...

Ale to tak wyglądało, jakbym ja coś dopowiadał. Ja tylko prostuję, że to nie byłem ja.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Dobrze, ale to wystarczy, zostawmy już to...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Dobrze.

Ja myślę, że wszyscy wiemy, jak bardzo ważny jest ten dokument, zresztą pan przewodniczący to też podkreślił. Mnie brakuje tu pewnej analizy dotyczącej priorytetu szóstego, który zawiera wiele odniesień do poszczególnych województw, pokazuje całe spectrum za-

dań, jakie powinny być realizowane w województwach. W tym priorytecie są opisane dwa działania. I powiem szczerze... Prosiłbym o komentarz, dlaczego te odniesienia do realizacji tego projektu sprowadzają się głównie do komentarzy na temat RPO, PO „Kapitał ludzki”, PO „Rozwój Polski Wschodniej”, czyli do podejścia skoncentrowanego na programach operacyjnych. Zresztą, myślę, że kwestie związane z „Krajową strategią rozwoju regionalnego” omawiane są dosyć szeroko. Oczywiście, „Krajowa strategia rozwoju regionalnego” jest faktem, ten dokument obowiązuje i wiemy, że te perspektywy czasowe nie powinny się kłócić.

Weźmy przykład, który pojawia się w tej informacji w przypadku aż trzech województw jako przykład największych wojewódzkich inwestycji – chodzi o drogę S19. Myślę, że z punktu widzenia rozwoju przestrzennego – i pan minister zapewne tego nie kwestionuje – jest to swoista oś rozwoju tych trzech województw: lubelskiego, podkarpackiego i podlaskiego. Ale jeśli chodzi o realizację tej strategii, to wiemy, że ona w tym czasie już nie nastąpi, bo w tak zwanym międzyczasie, czyli kilka tygodni temu, została zmieniona nazwa – ma to być już nie Via Baltica, tylko Via Carpatia, i nie w 2015 tylko w 2020 r. Przecież ten fakt, który miał miejsce, dla rządu nie był... No, to się nie stało z tygodnia na tydzień, i gdyby ktoś się do tego odniósł w tych dokumentach, to na pewno byłoby dobrze. Ja uważam, że to jest poważna strata dla tych województw, jeżeli chodzi o ich szanse rozwojowe.

A teraz spójrzmy na te wskaźniki, które są tutaj pokazywane od 2005, 2006 r. Prosiłbym o komentarz, dlaczego w dziale dotyczącym województw Polski wschodniej – też w odniesieniu do priorytetu szóstego – mamy pewną lukę za rok 2008. Wygląda to tak, jakby tych statystyk po prostu nie prowadzono. Czy coś w tej chwili... Proszę o informację. Bo jeżeli chodzi o rok 2009, to wiadomo, że ten wskaźnik może być podawany z pewnym opóźnieniem.

No i w priorytecie, zdaje się, czwartym – tak mimochodem to zauważyłem – wskaźnik zaufania do administracji w 2007 r. zniknął, a w 2008 r. wrócił. Tak że tu też jakaś luka się pojawiła.

I jeszcze, Panie Ministrze, prosiłbym o komentarz w takiej kwestii. Otóż przed chwilą mieliśmy tu debatę na temat sprawozdania regionalnych izb obrachunkowych. Tam ewidentnie pojawił się pewien problem związany z finansami samorządów jako takich...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Pewien problem, który może w jakiś sposób rzutować na wykorzystanie funduszy europejskich, to po pierwsze. A po drugie, w moim odczuciu, może też rzutować na realizację tej strategii. W tej strategii są przecież nie tylko zadania rządowe, bo na przykład w priorytecie szóstym jest wiele rzeczy, które powinien zrobić samorząd. Czy to napawa Ministerstwo Rozwoju Regionalnego jakąś troską?

Muszę tu też przypomnieć ekspertyzę doktora Misiąga, który jeszcze w 2005 r. wskazywał, że mogą pojawić się problemy, chociaż wtedy przyrost PKB rocznie wynosił 2,2–3% i szedł do góry, i taka też była projekcja Misiąga. A w tym momencie wiemy, że mamy spowolnienie albo nawet jakieś załamanie rozwoju, więc jest po prostu trochę inaczej. Tak że tutaj też bym prosił o komentarz, czy jakieś analizy są prowadzone.

No i wreszcie ostatnie pytanie. Niedawno w „Rzeczpospolitej” pojawiła się taka informacja, że różnica w poziomie PKB czy rozwoju – już nie pamiętam dokładnie, ale pamiętam, że na pierwszej stronie był taki szeroki tytuł – między Podkarpaciem a Mazowszem się zmniejsza. To zmniejszenie różnicy było bardzo niewielkie, niemniej było. I ja prosiłbym o komentarz w tej sprawie, bo w tym sprawozdaniu jest mowa o tym, że te różnice w dalszym ciągu się pogłębiają.

Przewodniczący Jan Wyrowiński:

Dziękuję bardzo, Panie Senatorze.

Panie Ministrze, bardzo proszę.

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego Waldemar Śługocki: Co do pierwszego wątku, dotyczącego drogi S19, to jeśli można, prosiłbym pana ministra Jankowskiego...)

Bardzo proszę, Panie Ministrze.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Infrastruktury
Maciej Jankowski:**

O wadze, jaką rząd przywiązuje do Via Carpatia – bo S19 to tylko jeden odcinek tej drogi przebiegający przez terytorium Polski, a Via Carpatia to szlak komunikacyjny sięgający od krajów bałtyckich aż po Grecję – świadczy chociażby to, iż w toczącej się obecnie w Unii Europejskiej debacie nad nowym kształtem Transeuropejskiej Sieci Transportowej w pakiecie szlaków komunikacyjnych, zgłoszonym przez nas jako projekt Grupy Wyszehradzkiej mający na celu wpisanie tych szlaków do tej sieci, znajduje się także Via Carpatia. Ponadto, w celu wzmocnienia tego naszego stanowiska w listopadzie, czyli stosunkowo niedawno, została zorganizowana konferencja, na którą zaprosiliśmy ministrów transportu z Litwy, Słowacji, Węgier, Rumunii, Bułgarii i Grecji. I została przygotowana wspólna deklaracja podpisana przez tychże ministrów, aby podkreślić ciężar gatunkowy tych propozycji dotyczących konkretnie Via Carpatia. Tak że nie lekceważymy tego szlaku komunikacyjnego. Uważamy, iż – może w mniejszym stopniu niż droga S3 czy A1, ale jako szlak prowadzący od krajów bałtyckich wzdłuż wschodniej granicy Unii aż po Grecję – ten szlak komunikacyjny wymaga inwestycji, i te inwestycje będą prowadzone.

Przewodniczący Jan Wyrowiński:

Dziękuję, Panie Ministrze.

Bardzo proszę, pan minister Śługocki.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rozwoju Gospodarczego
Waldemar Śługocki:**

Bardzo dziękuję panu senatorowi za pytania, refleksje i uwagi o charakterze formalnym. One są bardzo istotne.

I teraz tak, Panie Senatorze, jeśli chodzi o brak danych statystycznych, to proszę zwrócić uwagę na datę przygotowania tego dokumentu. Ten dokument został przyjęty przez Radę Ministrów w lipcu 2010 r., więc tworzony czy przygotowywany był odpowiednio wcześniej. A co do prac Głównego Urzędu Statystycznego, to chcę powiedzieć, że dane dotyczące PKB, o które pan senator pytał, i udziału województw Polski wschodniej w tworzeniu produktu krajowego brutto, dostępne były we wrześniu, październiku – circa, ja nie chcę tutaj się wdawać w detale, ale to był mniej więcej ten okres – i w związku z tym w informacji są puste miejsca. Ale dzisiaj mamy te dane, i ponieważ pana senatora to interesuje, zaraz je podam. Jeżeli chodzi o zróżnicowanie PKB, to procent PKB na jednego mieszkańca na poziomie tych województw wyniósł 19,6%, a udział województw Polski wschodniej w PKB wyniósł 15,5%.

I od razu odpowiem na następne pytanie – pan senator pytał o to, czy dystans się skraca. Odnosząc się do tego wskaźnika, przypomnę, że w roku 2007 było to na poziomie 15,3%, a teraz 15,5%, co oznacza, że udział województw wschodnich w PKB wzrósł o 0,2% w stosunku do roku 2007. Z tym że posługując się tylko tym jednym parametrem, ja w pewien sposób zapewne zafałszowuję ten obraz... No, po prostu nie są to wystarczające czy do końca miarodajne dane, ale można powiedzieć, że ten dystans się lekko zmniejsza. Oczywiście, można tu zmierzyć jeszcze inne parametry i wtedy mielibyśmy pełniejszy obraz. To tyle, jeżeli chodzi o dane statystyczne.

Teraz kwestie dotyczące interwencji europejskiej i jej oddziaływania w kontekście badań pana Misiąga i w kontekście ewentualnych trudności, jakie mogą się pojawić w zakresie współfinansowania inwestycji ze środków europejskich. Przede wszystkim chciałbym powiedzieć, że prace są kontynuowane i przygotowywane są kolejne ekspertyzy pana profesora Misiąga... czy doktora, nie wiem...

(Głos z sali: Doktora.)

Doktora, chociaż nie tylko jego. Powiedziałem tak akonto... Rozumiem, że pan doktor w jakimś horyzoncie czasowym może być...

(Głos z sali: Ma szansę.)

Tak, będzie się rozwijał. Przepraszam za tę osobistą dygresję.

Korzystamy z coraz większej liczby narzędzi, między innymi, w związku z przygotowaniem do kolejnej perspektywy finansowej 2014–2020. Zastanawiamy się, jak redystrybuować interwencję europejską pomiędzy regiony, jakie przyjąć kryterium. Czy ma to być ten algorytm 80/10/10, czyli: 80% środków do podziału według liczby ludności, 10% do podziału tam, gdzie PKB jest niższe, i 10% tam, gdzie stopa bezrobocia w przekroju powiatów jest wyższa niż 150% średniej krajowej w ciągu trzech ostatnich lat? Czy może należałoby przyjąć jakieś inne kryteria, a jeśli tak, to jakie? Tak że my z różnych ekspertyz korzystamy.

Co do potencjału finansowego, to ja nie mam w tej kwestii bieżącej wiedzy. Myślę, że na dzień dzisiejszy państwo jesteście lepiej ode mnie poinformowani. Wiem, że pan Krawczyk, prezes Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi, był na spotkaniu z państwem i rozumiem, że ta informacja jest aktualna. Ale w naszej ocenie...

Weźmy chociażby skalę dofinansowania. Proszę zwrócić uwagę, że podmioty publiczne korzystają z interwencji europejskiej w ramach obecnej perspektywy na zasadach dużo korzystniejszych niż w przypadku poprzedniej, z lat 2004–2006. W poprzedniej minimalny poziom współfinansowania ze środków europejskich, co do zasady, wynosił 25%, czyli proporcja była taka: 75% do 25%. A w tej perspektywie finansowej ta proporcja, jak słusznie pan senator zauważył, jest o wiele korzystniejsza: 85% do 15%. Czyli wysokość wkładu, jaki beneficjent – założmy, jednostka samorządu terytorialnego – musi generować, jest zdecydowanie mniejsza. Prosty przykład: realizujemy inwestycję za milion zł, a wkład, który musimy wygenerować jako beneficjent, to jedynie 150 tysięcy zł.

Ja z uporem maniaka powtarzam, że każdy odpowiedzialny samorządowiec, realizując inwestycję, dokonuje pewnego rodzaju analizy ekonomicznej tej inwestycji, która ma się znaleźć w studium wykonalności – dokumencie niezbędnym do tego, aby złożyć aplikację projektową i ją merytorycznie zweryfikować.

Myślę, że poza inicjatywami z zakresu szeroko rozumianej infrastruktury społecznej podejmowanych jest wiele inwestycji wprost determinujących czy zwiększających dochody do budżetu jednostek samorządu terytorialnego, czyli takich, które gene-

rują podatki bezpośrednie i pośrednie. Myślę tu o inwestycjach z zakresu aktywizacji różnych obszarów, dotyczących, na przykład, budowy stref aktywności gospodarczej, uzbrajania, ściągania inwestorów etc., etc.

Jeżeli samorządowcy podchodzą do tego w sposób odpowiedzialny, to moim zdaniem ten problem będzie minimalizowany. I tu chciałbym powiedzieć ciepłe słowo pod adresem pana senatora. Zregionalizowaliśmy tę politykę interwencji w Polsce – i duża w tym zasługa, między innymi, pana senatora – dlatego, że mamy takie, a nie inne, podejście w perspektywie 2007–2013. Tu chodziło o zwiększenie efektywności oddziaływania pieniądza europejskiego, czyli wykrojenie de facto takiej struktury priorytetów i działań, które będą generować wartość dodaną. Tu chodziło o efekt synergii. Czyli to nie jest podejście polegające na uśrednianiu – jak w przypadku Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego, gdzie w redystrybucji środków europejskich ad hoc zastosowano uśrednienie, bez względu na zróżnicowanie regionalne szesnastu polskich województw – bo wówczas pieniądz europejski siłą rzeczy jest mniej efektywny, tylko pozwalamy dostosować ową interwencję do potencjału endogenicznego, z uwzględnieniem tego, co się dzieje w otoczeniu. Czyli, użyję tu metafory krawieckiej, szyjemy garnitur na miarę – garnitur, który będzie odpowiadał każdemu z beneficjentów. I mam nadzieję, że takie podejście maksymalizuje efektywność oddziaływania interwencji europejskiej.

Departament pana dyrektora Sudaka przygotowuje... Ostatnio na posiedzeniu Komitetu Koordynacyjnego Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia analizowaliśmy dane dotyczące oddziaływania tych inwestycji na rozwój społeczno-gospodarczy poszczególnych województw, i ten rozwój jest zauważalny. Trzeba też pamiętać, że znaleźliśmy się już w punkcie kulminacyjnym, jeżeli chodzi o zaangażowanie interwencji europejskiej – śmiem twierdzić, że na lata 2011, 2012, 2013 przypada apogeum tej polityki. I jestem przekonany, że beneficjenci, jednostki samorządu terytorialnego w sposób poprawny z niej skorzystają.

Ale wracając do zasadniczego nurtu mojej wypowiedzi, chciałbym jeszcze przypomnieć o instrumencie zaliczkowania. Otóż beneficjent de facto nie musi już na wstępie realizacji inwestycji wygenerować 15% środków z tytułu wkładu własnego, tylko może posiłkować się zaliczką i sukcesywnie tę inwestycję realizować. Oczywiście, na etapie ostatniej płatności on już będzie musiał ten wkład własny mieć – w odpowiedniej proporcji, naturalnie, w zależności od tego, jak ta inwestycja w sensie czasu i uwarunkowań technologicznych została wykrojona. Ale jeżeli to będzie duża inwestycja liniowa, to wystarczy, że beneficjent wygeneruje ten wkład własny, jak będą dwie, trzy ostatnie płatności. A do tej pory będzie mógł się posiłkować zaliczką. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Jan Wyrowiński:

Panie Ministrze, dziękuję za ciepłe słowa w stosunku do pana senatora.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Zawsze lepiej, jak się używa ciepłych słów niż zimnych.

A garnitury trzeba szyć wyłącznie na miarę, Panie Ministrze.

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego Waldemar Śluga): Zawsze tak było, Panie Przewodniczący.)

Wiem, w szczególności dwadzieścia lat temu i wcześniej.

(Wesołość na sali)

Szanowni Państwo, czy są jeszcze jakieś pytania albo wątpliwości?

Panie Ministrze, ja pamiętam, że w zeszłym roku takiej tabeli i tych wskaźników nie było, tak mi się przynajmniej wydaje. Taki był zresztą jeden z postulatów, żeby to się pojawiło.

My jesteśmy świeżo po bardzo gorącej debacie na temat kontrowersyjnego raportu „Doing Business 2011” Banku Światowego, z którego wskaźników tutaj korzystacie, przynajmniej w jednym czy w dwóch miejscach. Na przykład w priorytecie pierwszym są chociażby te dwa wskaźniki: czas oczekiwania na pozwolenie na budowę oraz czas uzyskania pozwolenia na przyłączenie się do sieci energetycznej. Dwa, trzy takie wskaźniki, które są, że tak powiem, namacalne...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

One w sposób najbardziej konkretny świadczą... Czy, nie wiem, ile czasu trzeba poświęcić, aby wypełnić kwestionariusz podatkowy i rozliczyć się z urzędem podatkowym. To na pewno w tym priorytecie – wzrost konkurencyjności i innowacyjności gospodarki – mogłoby po prostu pokazywać, czy coś się zmienia, czy nic się nie zmienia.

Nasze refleksje po analizie tego dokumentu nie były zbyt wesołe, mimo uzasadnionych niekiedy argumentów, które przedstawiało w szczególności Ministerstwo Finansów. Ocenianych było dziewięć działów...

Nie wiem, w ogóle można by w takiej ocenie realizacji rozwoju kraju na samym końcu zamieścić informację, jak nas widzą, prawda? Na przykład, można by zrobić takie kompendium analiz światowych w różnych przekrojach na temat tego, jak Polska jest widziana przez pryzmat tego czy tamtego i jak to się zmienia. Bo istotna jest nie tylko nasza autoanaliza, ale również... Oczywiście te raporty nie zawsze są do końca obiektywne i nie zawsze są pisane ze znajomością naszych uwarunkowań, ale o tym też można wspomnieć. Chodziłoby o ostatni rozdział tego dokumentu na temat tego, jak nas widzą, i o ewentualne zamieszczenie kilku jakichś prestiżowych rankingów dotyczących poszczególnych sektorów. To tak tytułem...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Bardzo proszę.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego
Waldemar Sługocki:**

Niedawno w kancelarii prezydenta Komorowskiego odbyła się prezentacja kolejnego raportu Organizacji Narodów Zjednoczonych, między innymi, na temat badań dotyczących wskaźnika Human Capital Index. Według tych badań pozycja Polski ewidentnie rośnie. W tych badaniach sprawdzano, między innymi, ile lat Polacy poświęcają na edukację, jaka jest długość życia obywateli itp., itd. I Polska awansowała w tym rankingu, o ile dobrze pamiętam, na czterdziestą pozycję, tak że jest w ścisłej czołówce.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Jasne.

Myślę, że jak najbardziej możemy o takie elementy opisowe ten dokument wzbogacić, wychodząc na przeciw oczekiwaniom pana przewodniczącego. Absolutnie się z panem zgadzam.

Przewodniczący Jan Wyrowiński:

Dziękuję.

Czy jeszcze...

(*Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego Waldemar Śługocki*: Czy pan dyrektor może jeszcze jedno zdanie powiedzieć?)

Bardzo proszę.

**Zastępca Dyrektora
Departamentu Koordynacji Polityki Strukturalnej
w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego
Stanisław Sudak:**

Dziękuję bardzo.

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Co do wskaźników, to te wskaźniki się nie zmieniają, ponieważ to są wskaźniki przyjęte w Strategii Rozwoju Kraju – i to zarówno jeśli chodzi o wskaźniki określające celu głównego, jak i wskaźniki w poszczególnych priorytetach – aby można było rozliczać się z realizacją. W związku z tym one są stałe.

Ale oczywiście można dodać wskaźniki uzupełniające, dodatkowe, przy założeniu, że one są badane. My korzystamy czasami z badań opinii publicznej albo, jak pan przewodniczący zauważył, ze wskaźników Banku Światowego. A te wskaźniki są sporządzane we współpracy z Głównym Urzędem Statystycznym, któremu należą się duże podziękowania, i są one najbardziej aktualne. Wskaźniki dotyczące rozwoju regionalnego zwykle są opóźnione o kilka lat. Tak że w tej chwili te z 2008 r. są najświeższe, one się pojawiły miesiąc, półtora miesiąca temu, i są najświeższe, jakie tylko można uzyskać. Dziękuję.

Przewodniczący Jan Wyrowiński:

Dziękuję.

Czy są jeszcze pytania ze strony państwa senatorów?

Pan senator Ortyl. Bardzo proszę.

Senator Władysław Ortyl:

Chciałbym zapytać ministra infrastruktury o jeszcze jedną kwestię. Jak mam, został złożony wniosek o wpisanie drogi S19 do sieci TEN-T. Czy mógłby pan minister powiedzieć, jakie są losy tego wniosku i kiedy można liczyć na jakieś rozstrzygnięcia? To porozumienie z Łańcuta, które jest kopią poprzedniego porozumienia, jeśli chodzi o S19... Tam była Via Baltica, a tu jest Via Carpatia i przesunięte terminy. Nie wiem, jak Komisja Europejska na to zareaguje. Czy ten dokument z Łańcuta Komisja już ma i czy zostało przekazane jakieś uzupełnienie tego wniosku?

Przewodniczący Jan Wyrowiński:

Dziękuję.

Panie Ministrze, bardzo proszę.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Infrastruktury
Maciej Jankowski:**

Deklaracja Łańcucka – zarówno ta stara, jak i obecna – dotyczy Via Carpatia, bo Via Baltica jest szlakiem komunikacyjnym prowadzącym z Europy Zachodniej przez

Warszawę do krajów bałtyckich, a Via Carpatia prowadzi z krajów bałtyckich na południe. Istotą tej ostatniej deklaracji było poszerzenie składu państw popierających inwestowanie w ten szlak komunikacyjny o Rumunię, Bułgarię i Grecję. Via Carpatia nie kończy się na Węgrzech, tylko ciągnie się od Morza Bałtyckiego do Morza Czarnego i Morza Egejskiego przez Grecję.

A jeśli chodzi o proces nowego ukształtowania Transeuropejskiej Sieci Transportowej, to jest on dość długotrwały. To zaczęło się już jakiś czas temu i będzie trwało. Chcemy, żeby w okresie naszej prezydencji nastąpił kolejny etap, jeżeliby udało się porozumienie polityczne co do treści już nowego kształtu tej sieci. Tak że my na bieżąco przejawiamy aktywność, aby Via Carpatia, która jest częścią naszego wniosku, znalazła się w tej sieci. Kiedy ten proces się zakończy? No, do 2012 r., tak że to jest długi proces. W tej chwili trwają dyskusje w sprawie kryteriów doboru poszczególnych szlaków komunikacyjnych do Transeuropejskiej Sieci Transportowej.

Przewodniczący Jan Wyrowiński:

Dziękuję bardzo, Panie Ministrze.

Nie widzę już chętnych do zadawania pytań czy wygłaszania opinii.

Pozwolę sobie stwierdzić, że komisje, które się zebrały w tej sali, czyli Komisja Gospodarki Narodowej oraz Komisja Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej, rozpatrzyły „Informację o realizacji Strategii Rozwoju Kraju 2007–2015 w roku 2009”, o czym wspólnie z panem przewodniczącym poinformujemy pana marszałka Borusewicza.

Bardzo serdecznie dziękuję panom ministrom Sługockiemu i Jankowskiemu, a także wszystkim osobom towarzyszącym.

I życzymy sobie, aby te wskaźniki zmieniały się we właściwą stronę przez następne lata.

Dziękuję bardzo.

Zamykam posiedzenie.

(Koniec posiedzenia o godzinie 14 minut 33)

Kancelaria Senatu

Opracowanie i publikacja:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk: Biuro Informatyki, Dział Edycji i Poligrafii

Nakład: 6 egz.

ISSN 1643-2851